

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка
імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування
Білостоцький технологічний університет (Польща)
Університет прикладних наук (Литва)
Інститут транспорту та телекомунікацій (Латвія)
«1 грудня 1918 р.» Університет Альба Юлія (Румунія)
Міжнародний науково-освітній та навчальний центр (Естонія)
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Кафедра фінансів
Донецький національний університет імені Василя Стуса
Луцький національний технічний університет
Одеський національний економічний університет
Сумський державний університет
АТ «Сенс Банк»

РОЗВИТОК ФІНАНСОВОГО РИНКУ В УКРАЇНІ: ЗАГРОЗИ, ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

**Матеріали VI Міжнародної науково-практичної
конференції**

27 листопада 2024 р.

Полтава
2024

УДК 336.7 (06)

М.34

Редакційна колегія:

Степова О.В., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Онищенко С.В., д.е.н., професор, директор Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права; Єгоричева С.Б., д.е.н., професор; Птащенко Л.О., д.е.н., професор; Дмитренко А.В., д.е.н., доцент; Свистун Л.А., к.е.н., доцент; Маслій О.А., к.е.н., доцент; Худолій Ю.С., к.е.н., доцент; Глушко А.Д., к.е.н., доцент; Вовченко О.С., к.е.н., доцент.

М.34   **Розвиток фінансового ринку в Україні: загрози, проблеми та перспективи:**
Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 27 листопада 2024 р.
Полтава: НУПП, 2024. 164 с.

ISBN 978-966-616-184-3

У збірнику матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції представлено широкий спектр питань, пов'язаних із розвитком фінансового ринку України в сучасних умовах. Дослідження авторів охоплюють теоретичні та практичні аспекти функціонування фінансового сектору, зокрема: аналіз світового досвіду та його адаптацію до українських реалій; забезпечення стабільності та безпеки фінансового ринку; тенденції розвитку грошово-кредитного ринку та їх вплив на економіку; ефективні методи управління фінансами підприємств; гармонізацію національної системи обліку, аудиту та оподаткування з європейськими стандартами.

Участь у конференції взяли науковці та практики з Польщі, Литви, Латвії, Румунії, Естонії та різних міст України: Вінниці, Києва, Луцька, Львова, Мелітополя, Одеси, Сум.

Призначений для фахівців фінансового ринку, працівників фінансової сфери, науковців, викладачів, слухачів та студентів.

УДК 336.7 (06)

ISBN 978-966-616-184-3

© Національний університет «Полтавська політехніка» імені Юрія Кондратюка

2. Розробка та впровадження виваженої грошово-кредитної політики, стабілізація національної грошової одиниці та зниження рівня інфляції для задоволення потреб економічного зростання країни [2,4].

3. Створення стратегії, що допоможе зменшити частку державного боргу;

4. Здійснення моніторингу бюджетних витрат, що дозволить фінансувати вільні кошти в критично важливі сфери: оборона, соціальна підтримка, інфраструктура, тощо;

5. Залучення капіталу від підприємств на внутрішньому ринку, стимулювання розвитку фондового ринку та залучення інвестицій;

6. Удосконалення системи оподаткування та спрощення податкової звітності, що дозволить збільшити надходження до бюджету та забезпечить кращий контроль за фінансовими ресурсами.

Таким чином, сьогодні, як ніколи, проблема забезпечення фінансової безпеки підприємства має важливе тактичне та стратегічне значення. Адже від того, наскільки якісно, ефективно і, головне, прибутково буде здійснювати свою діяльність суб'єкт господарювання, залежить благополуччя всієї країни. Отже, реалізація запропонованих нами заходів сприятиме зміцненню фінансової безпеки України, підвищить її економічну стійкість і забезпечить більш стабільне майбутнє для країни.

Література

1. Вудвуд В. В. Сутність та роль фінансової безпеки держави в сучасних умовах функціонування. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. 1-2. С. 30-40.

2. Драган І. Проблеми фінансової безпеки в Україні та шляхи їх подолання. *Наука – виробництво*. 2023. С. 181.

3. Стратегія економічної безпеки України на період до 2025 року: затв. Указом Президента України від 11.08.2021 № 347/2021. База (БД) «Законодавство України». *Верховна Рада (ВР) України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/347/2021>.

4. Поліщук В.Г. The concept of financial security and confidence in the context of financial inclusion. *Економічний форум*. Наук. ж-л. 2022. № 2(1). С. 126-133.

УДК 336.22

Глушко Аліна Дмитрівна,

кандидат економічних наук, доцент

Дуброва Катерина Олександрівна, Левкова Ірина Миколаївна, студентки

Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» (Україна)

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ПОДАТКОВОЇ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ ЯК БАЗИСУ ЗМІЦНЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ

Формування податкової культури населення та суб'єктів господарювання є важливим завданням економічної політики будь-якої країни. Податкова культура відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності державних фінансів, сприяє зміцненню фінансової безпеки та створює основу для сталого економічного розвитку. Низький рівень податкової дисципліни, недостатня прозорість у використанні бюджетних коштів та високий рівень тіньової економіки значно ускладнюють реалізацію фінансової політики держави, підривають довіру громадян до інституцій та створюють ризики для фінансової безпеки.

В умовах інтеграції України до європейського економічного простору підвищення податкової культури є особливо актуальним та охоплює не лише своєчасну сплату податків, але й усвідомлення їхнього суспільного значення. Це передбачає як удосконалення нормативно-правової бази, так і розробку ефективних механізмів комунікації між державою, бізнесом і громадянами. У цьому контексті податкова культура виступає важливим чинником забезпечення фінансової безпеки України, зміцнення її економічного суверенітету та стабільності.

Податкова культура є основою стабільної економіки, соціальної справедливості та розвитку держави. У наукових джерелах виокремлюють кілька рівнів податкової культури [1]:

1) пасивний рівень – характеризується формальним виконанням податкових обов'язків без розуміння їхньої необхідності;

2) активний рівень – передбачає усвідомлену участь у сплаті податків та інтерес до податкового законодавства;

3) професійний рівень – охоплює фахівців, які не лише досконало володіють податковим правом, а й надають консультації іншим платникам.

Стан податкової культури в Україні характеризується суперечливими тенденціями. З одного боку, спостерігається зростання податкової свідомості серед молоді та бізнесу, який працює на експорт. З іншого боку, низький рівень довіри до державних органів, ухилення від сплати податків та корупція стримують розвиток податкової культури.

Причини низького рівня податкової культури в Україні мають глибоке коріння: податки у нашій державі до моменту незалежності сприймалися як вимушений внесок, а не як інвестиція в спільне добро. Це залишило значний відбиток на свідомості багатьох поколінь. Значна частина населення і сьогодні не має достатніх знань про податкову систему та її роль у функціонуванні держави. Низький рівень життя, особливо серед найбільш вразливих верств населення, спонукає людей шукати способи уникнути податкових зобов'язань. Крім того, неефективність державних органів, корупція та бюрократичні бар'єри підривають довіру громадян до влади і демотивують їх до добросовісної сплати податків.

Підвищення податкової культури – це складний і багатогранний процес, який вимагає комплексного підходу. Тільки за умов тісної співпраці держави, бізнесу та громадськості можна досягти значних результатів, сформувати податкову свідомість населення та побудувати ефективну і прозору податкову систему.

Аналіз сучасного стану податкової культури в Україні вказує на гостру потребу в масштабних реформах. Для підвищення податкової культури необхідно реалізувати комплекс заходів, серед яких:

1) підвищення фінансової грамотності платників податків, зокрема, шляхом проведення інформаційних кампаній в засобах масової інформації та соціальних мережах, створення інтерактивних онлайн-платформ для самостійного вивчення податкового законодавства [2];

2) оптимізація податкових процедур – зменшення адміністративного навантаження на платників податків шляхом впровадження цифрових технологій, сприяння детінізації економіки через створення сприятливих умов для малого та середнього бізнесу [3];

3) посилення відповідальності за податкові правопорушення, включаючи адміністративну та кримінальну відповідальність;

4) підвищення рівня залучення громадськості через створення консультативних рад за участю представників бізнесу, громадських організацій та експертів; проведення громадських обговорень з питань податкової політики [4, 5].

Реалізація цих заходів сприятиме формуванню високого рівня податкової культури, що стане основою для зменшення податкових правопорушень, забезпечення стабільного наповнення бюджету та зміцнення фінансової безпеки України.

Таким чином, підвищення податкової культури є ключовим чинником забезпечення фінансової стабільності та зміцнення економічної безпеки України. Формування відповідального ставлення до виконання податкових зобов'язань вимагає комплексного підходу, що охоплює освітні ініціативи, прозорість у використанні податкових коштів та удосконалення податкового адміністрування. Забезпечення довіри громадян до податкової системи можливе через зниження рівня корупції та посилення прозорості державних фінансів. Важливим напрямом є також створення сприятливих умов для легалізації бізнесу та спрощення процедур сплати податків. Реалізація цих заходів сприятиме посиленню фінансової стійкості держави та формуванню позитивного іміджу на світовій арені.

Література

1. Башинський І. А. Формування податкової культури в Україні. *Зб. наук. праць Херсонського національного технічного університету*. 2011. Вип. 2 (5).

2. Глушко А.Д. Маслій О.А. Вплив інформаційної політики на рівень фінансової безпеки України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 46. С. 39-46.

3. Глушко А.Д. Дeregуляція бізнес-середовища в Україні в умовах воєнного стану. *Економічна безпека: держава, регіон, підприємство: матеріали Міжнар. наук.-практ. Інтернет-конф. Полтава : Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2022. С. 24–27.*

4. Оцінка громадянами діяльності влади, рівень довіри до соціальних інститутів та політиків, електоральні орієнтації громадян. URL: https://razumkov.org.ua/napriamky/_sotsiologichni-doslidzhennia/otsinka-sytuatsii-v-kraini-ta-diiialnosti-vlady-dovira-do-sotsialnykh-instytutiv-politykiv-posadovtsiv-ta-gromadskykh-diiachiv-vira-v-peremogu-veresen-2024r.

5. Глушко А. Д., Пантась В. В., Бабенко С. Р. Інформаційна політика в системі забезпечення фінансової безпеки держави. *Ефективна економіка*. 2022. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

6. Varnalii Z.S., Onyshchenko S.V., Maslii O.A. Threats to the economic security of Ukraine in the context of globalization and international competition. *Security and competitive strategies of Ukraine's development in the global economy: a monograph / edited by A.I. Mokiya. Mokia. Zaporizhzhia-Lviv: F P Mokshanov V.V., 2019. P. 198–251.*

7. Онищенко С. В. Фінансова глобалізація як складний інтегрований об'єктивний процес. *Проблеми і перспективи економіки та управління: науковий журнал*. 2016. № 4 (8). С. 126–135.

8. Онищенко С., Маслій О., Ківшик О., Черв'як А. Вплив страхового ринку на фінансову безпеку України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2023. 1(48). 268–281.